

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Txartel barriak emongo dira janari banaketako erreztasunak emoteko.-Bizkaya'n era gustietako eda iak egingo dira

Datorren astian ardaia emongo da. - "Velasco" eta "España" ontziei kañoi suagaka itxasertzetik. - Beste izparrak.

Zuzentza ta Gogo-lantze zaingoa

Leizola jauna, osatu!

Ondera gariturak, bere langela eongo atzo Leizola jauna, osatu!

Lanari lotua egoan eta ageraldi batzuk ari ezban.

Ereaga bete

Epaikaritzek arazuegi eriotza zigora ezafi euslen salatari edo espi biei, atzo bete yakoen erabagi ori, beron.

Sorospide zaingoa

Arturiko bizitokiak

Or auzo emon euskuen zaingo onan.

Sorospide arazu oek bat-bateko beartzanak zelabait beteko, itzelik atziera eratu beaz izan ziran gau asko.

Oregaitik ezin zer guztiak ondo egin. Laregitu egin ziranak zuzendutako dagokigu orain.

Ortarako, ta inori kalerik eratorri nai ezirik, Udal ta aldundia zergak ordaindu nairik eta argia ta uraren itxarutzeak mugak ezafi zairik. Zaingo onak artutako etxeak zer ofei beaz bezela erantzuteko, etxerri edo efeniak ordainduta zuzendu egin beaz da, alegia.

Beraz, etze-naizetarik, janbeak eta arduradunak jaso beaz egingo onen asmo, au ondo beaz egingo da.

Asmo oretzaz, ona emen agindua.

"Lenengo atala. Zaingo onetako landola nagusi-eraketa begia zori-iz egun bati, etze-jauki ta ardura-dunak, Zaingo onak artuta dandakaz etxeen izenak, naiz etxeok osoro artunak izan, ala atal batzuek.

Bigarren atala. Egunak igazitakoan, Zaingoak agindu onesi dagokiozan oar eta zuzentasunak emongo da.

Sorospide zaingoak burututa, Gracia'ra Jon."

Osasun-zaingoa

Ereaga bete

Labra idazkari nagusiak esan bat edo baiakoa ugari artu dala esan euskun. Eri-arteak laguntasunaren batzorde artzale ta banatzailek biatu dala.

Geure esker beroenak emon beaz, dandaz, Gexa ta makal dagoa dandaz premitatuko dugu une or-tan izan be, ta naiko dira ofeian dagoenak.

Gexotegiko ornika-burnak dandaz dandaz, etze-ariarako lain izara, manta ta abar idoro ei dila, ta ofeizero gexok ba-daba beaz da beza.

Elexabari gexotegi barietan lau batzuk egin diardue, jasean ipin teko, Beratarak lagunak izango dira, ta laster gertuta izango da.

Ageraldia

Amufio'ko zauri-zaineko artekari izan dot emen, esan euskun Cor-dero jaunak, zuzendaritza nagusian, eta Orduña'ko osasun-goraberriz jardun dugu. Alde artako erak-burakatu dira, ta beateko neufiak aginduko doguz.

Sendagile-laguntza

Euzkadi'ko udalei otsegin dautse gu. Sendagintza artekaritzari adirazi dagoela efi bakatzean inor bari dagozan osagile-laguntza ta se-ingintzalaguntza lekuak bariak izentau daiguzan.

Egokizunen kontrako aldezteta

Sail onan gaur afatsaldeko lauretan agertu bediz:

Goikotxe'ra Imanol, Gutierrez'ra Koldobika, Gutierrez'ra Pantzeka, Ovejero'ra Nikanor, Muxika'ra Efa-pen, Gonzalez'ra Joseba, M. Vaz-quez'ra Joseba M. Pascual'ra Pi-lipa, Ramirez'ra Deunoro, Ayuso'ra Kostandin, Diaz'ra Gaizka eta Pola'ra Mikel.

Erri-lanak zaingoa

Urondo jaunak izkela

Elauxobeko udalaren ageraldia izan eben, zuri arek dituan kargak

atondutakotan. Arazu onetazko oafak egin euzan, eta erabagitekotan gelditu guran.

Beribilak erabiltzen irakasten diarduan jaun bat be eldu yakun karne-ten goraberriz. Erabagitea artuta dogu onetaz, eta langile-batzaen agi-ria ezdakafetik ez da karne-jaube egingo, lan bariak dagozan lenago dira-la. Ofezkero, beste eskakizun bat egin euskun, eta erantzutekotan gel ditugara.

Beste izparrak etzera Urondo jaunak.

Lendakariitza

Atzoko jarduna

Atzo-eguerdiz, Lendakariak gudaburu ta zaingoetakoekin arazo-ton-tzen emen zuala eguerdiko amabak artierainokoa, esan zigun Basaldia jaunak.

Orobat Goikotxe ta Oruea jauna ta Bizkaia'ko Banko'ko zuzendari-ori, "koaren iker-aldian egon-beaz izan zuala ere esan zigun.

Gaur-goizez, jafaitu zuan Basaldia jaunak-Astigarraga, Aldasoro, Tofo ta Gracia jaunak egazkinez, Tolous se'ra urren dute. Agintariak emen deko arazo-bide goan dira ta Valencia'n dagon Erkal-jaurliaritzakien egoteko atera ziran, erarungo Ba-tzaeren erabaki zan bezela.

Atzo goizez, gure itzas-baztefetak artierarik, "España" ta "Velasco" Santander eta Pasai bilarren Joan-etoñan zebiltzala, gutunpa gogofes ekin zion paxisten bi gudontziak.

Esan digutenez, "España" ta "Velasco" Noruega'ko itxas-ontzi bat alzipetu zuten-jafaitu zuan Basaldia jaunak. Azke utzi zuten geroxeago.

"Eta ez det beste befirik esanaz, amaitu zuan Agite'ra jaunaren idaz-tariak jardun-aldia."

Salerosketa ta Ornika

Lasa jaunak dion

Janari ta edari-erostetako zuzen-dari Lasa jauna agurtzen izan giban atzo here bakargoa eta here Zain'goari dagozkion izparrak jakingariak emen zizkigun.

Une onan, ofian zabaldu beaz ditugun erazio-liburutuak eroteko lanari lotua nago. Zuzendaritza Na-gusiak jatekotan zer emen asko bali du.

Oraindikoko liburutuak 46 txar-tel ditu ta urongo egingo dan olio-orniketak 41'garrena beteko duane.

Laister amaituko amaituko dira. Ofegaitik, liburutuak bete baino len, befiak erutzen beaz degu. Ordago li-burutuetan beaz-beateko aldaketak batzuk egingo ditugu, erostaleak beaz dituzten janariak erezagor erosi da-gien.

Ikusiak orain zuzentzeko asmoa ditugun gauza asko erakutsi dizkigu. Erian biztanle-geitzeak sortu dituan akatzak zuzendu beatean garen. Liburutuetan gudu beatek jafi afen, erostale asko gaizki ibili nonbait liburutu batekin eta batekin bi egin nai izan dituztenak ere ba-dira. Orixa-zuzentzeko egin nai ditugu liburutu befiak.

Sendi asko atzerira ta beste erkie-tara joan diranez, liburutuak emen lagunen esku utzi dituzte ta ori-akatz aundia da ta zuzendu-beatekoa.

Liburutu befiak zabaldu baino len, akatz guziok zuzentzeko, ofi batzuk emango dizkiegu erostaleak Oriotan, gaur egunez urian zehar etxeko dituan jafi bearko du sendi-ko buruak. Zuzen ibiltzeko uritlik kanpoan zenbat etxeko bizi diran e-jafi bearko du sendi-buruak. Ager penok zuzen du ziaz betetzen ez di-tuanak, an izango du bere zigora.

Oritan gainera zein etxe edo sal tokitan erosten erazian jarritu beaz ko du. Ofekin eraziozko alariak er-zago ezariko diegu euren muga eta erostaleentz ere erostago izango da erostek. Ofela, zein etxetan zenbat ematen jakin gaineen egongo bat gera. Salzaileak ere, erostaleen izen-abizen eta bakoitzak zenbat beaz duan dakitela, erostago ibilik dira

Lan au Bilbo'ko Udalaren oniritzi-burutuko degu. Beste askotan bezel-orainan ere gure Udalak lagunduko digulakoan gagoz.

Liburutuen banaketa noiz izango da. Garat jakin-erazoko degu.

"Eta, ardaarena? galdetu gon-ton' Lasa jaunak.

-Datorren astelehenen eguna-tan emango degula ardaa, esan-erantzun zigun. Etxe guzietarako eldu dedin, neufiz emango degula, esan, baina.

-Zenbat buruko?

-Oraindik ez det erabaki baina, ez det uste edantzeak asafu geldituko diranik. Ori bai-jaraitu zuan Lasa jaunak, aguro erabakitzeak da ori. Ardaa asko erosi bait'degugu aldi luzerako izango dala uste legu.

Alkool asko bialdu digute gainera ta ostontzeko edariak ere egin al izango ditugu. Edariok muelaka sal duko ditugu, au da, enbotatuta Edariok al danik onenak egiteko aloginak egin bearko ditugu. Era onaz, Bizkaia'ko edari-ola goren-goreneraino jasoko degu. Edariaren jafat eta xindiarekiko arazoaz, laister, ludi-za-leko edari-ol guzien afean ez lotsa tzeke bestekoa dala erakutsiko degu geure edaritegia.

Ela azkenez, amaitu zuan Lasa jaunak-akaitetxe, jafatxe eta taber-nara muelta guzietako edariak za-balduko ditugula datorren astez, esan, eta geroxeago Bizkaia'ko bertan egingo ditugun muelak.

Nekazaritza

Aberri-jardunak

Aberri-jardunak ekarteko egin diran lan bari emon euskun Uribe-Etxebaria idazkari nagusiak Arazo an garantzian dikoia.

Gai orokoteko buru eginen dautse adirazi esan: Aramayo'n aberrekin eginen diran laregitariak dirala-eta espa ta kexa asko jaso ditugu. Bidegakeri ofek beaz kan lez esitu eta zuzentzeko, Guda-zaingoa ots-egin dogu, gure zaingo on baimena emon dagon nekazari-ordetako bat Gudaritza-agindue be izango dan, ta arlo ofen ardura bezia. Aberri-jardunak nekazaritza'ko zuzendaritza nagusira jo be-gie ta agiriak emongo yakaz, aberrekin inok kexu ez dagoezan.

Arazu onetaz, Azkafaga'ra Joseba Mi-rena jauna eta Robles Arangiz alduna-ren ageraldia izan eben. Aramayo'ko batzorde batz, esaniko laregitariak neufi egotik artu egiezala eskatuaz, alde aret-tan.

Ikeritza

Atzo zaingo ontari etofi ziran iker-tzailek onetaz dira:

Kogorola'ra Gabino, Gamintz'ko Ar-tekaritza Arakatzalea, S onika'ko Ar-tekaritza Arakatzalea, Mena Balerako Uda-la, Aretza Balerako, Uda-la, Atxarandio'ra Eleuterio, Zorrotza'ko Artekaritza Arakatzalea, Etxebaria'ko Uda-la, Arizmaga'ko Gudal-Burua-Batza, Muxika'ko Uda-la, Etxebaria'ra Gregorio, Landaleze'ra Agus-tin, Sans'ra Pantzeka, Lartegi ta Ara-mayo'ra Jon, Santurtze'ko Ornika-zaingo-koak, Navea'ra Gotzon, Landi'ko Gudal-burua, Gizaburua'ko Uda-la.

Langintza zaingoan

Atzoko jarduna

Zaingo nara, egunak-egun, iker-tzaile asko etortzen dira; eskuartean lan-arazoa dutenak gela.

Tuyen jaun eta bakargotako zuzen-dari atzo artu zituan iker-tzailek ona emen:

Nadal'ra Jon jauna, Konstruizio-Ba-tzako (U. G. T.) idazkari nagusia, lan-gintza ontako Batzafak ezarritako lan-saria bialdu amadigoa eman dualta, Guda-zaingoak agiriak, Urtizte'ra Langile-Ba-tzako, Batzorde bat, bertako, langilearekiko txindigorabera arazoa eskurartean duala.

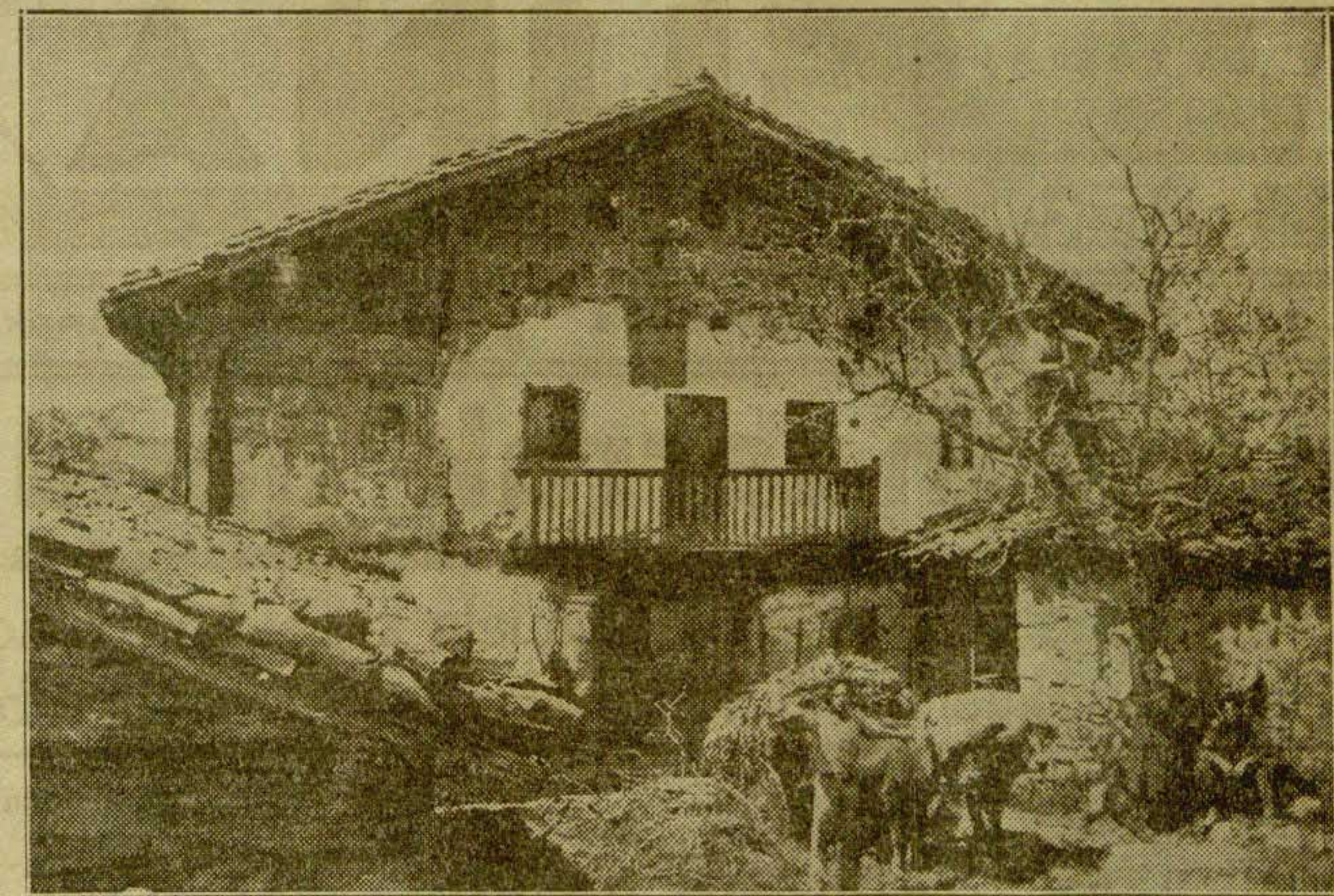
Soraleze'ko Kañoi-olako arduradun zuzendaria, Langintza aren zabalkunderako txindigorabera.

Donostia'ko "La Equitativa"-ko zuzen-dari-ordetako, zor batzuk jasotzeko bideak ezarriko arduraz.

Portugalete

ARGIPENA.-Urt-batzorde ikeritza-laren oara argitartzen dogu emen.

Euzkadi'ko basterrak

LARABETZUA'N, "ASTOREKA" BASITXE JATORA

Espanar gudako izparrak

Madrid'en gogor azkatasunaren gudariak eta egunokaz eurak dira jotzen diñarduenak

Santander'en gordelekuak eginen. - Huesca, Guadix eta Ebro'en egoaldeko guda onetako izparrak.

MADRID'EN GOGOR

Madrid. - Eriaren gudariak gogor ekin dautse gaur.

Artilleriak Pinto aldera jaurti eban agintariak agindutako tokitara.

Tankiak asafuak agintariak le-nengoetan eragozpen ugari bialdu eban, baina koldartu bariak aurera ta aurera jafaitu eben arerioa zapaldu arte.

Aurera-kadean bafio atzerakadean arihetea estuago eban eban paxistak, izkili ugari bialdu laganaz.

Las Rozas, Majadahonda, eta Villa-nueva del Pardillo'ko len egoan toki-arte atzeratu da arerioa.

OGIA SANTANDER'EN

Santander. - Egun batzuetan egin di-ran eragozpenak bastartuta biyartik aufera ogia emongo da Santander'en.

Biyar bertan bialduko, da erietara be.

INGELES ALDUN BATEK ESANA

London. - Madrid'eko guda-onetan lu-zaroan ibilita eldu ta ona diputadu in-gelander bat.

Izparrak eginen izkili egin dabe be-ra-guz, eta ango barietan artan, jakinga-fena auzo dozu. Madrid'en ez dala sartuko espanar paxisten gudatade-rik.

Orain daukenez izkili ta guda-tres-nak len euki beatez espanar langile-lan-ko, Badajoz'etik Madrid alderara al-degin beatez ez eben izango eskalaren guda-mutirik.

Paxisten alegiak ondoren onik ez el dabe izango.

HUESCA'KO GUDA ONETAN

Barbastro. - Gaur goxian amagortzi gudari igaro dira gure artara. Ager-kun ugari ta jakingariak egin dabez.

GORDELEKUAK EGITEN

Santander. - Albat langilek diardue gordelekuak eginen. Azkenengo aste bialdu Udalak ofetarako ordaindu da-bena milio erdi langilekora eltzen da.

MADRID'EN GUDA ONETAN

Madrid. - Azkenengo joandik eri gu-darien alde dira, Las Rozas eta Ara-njuez inguruetan toki berez ta egokide-jari dira aurera-kada batzuk egi-fiaz. Eriaren aurera-kadean arerioaren talde batzuk ametrakatu eban beatez be Aranjuez'eko tokitan egozanak.

Erepublikat gudarrien egoera geroago-za obago da. Iru egun onetan euriak dira jotzen dabanak, arerioa kildituta lagauaz.

Coruña'ko bidean aurera-kada galan-ta egin zan. Talde txikietan gertuta arerioaren tokitetara eldu ziran.

Las Rozas efi erepublikaren pusl-len sua etzen dago. Eriaren aurera-kadea ezin eldu izan da nai anko leku-rafte gurmaz safatu diralako guda-onak.

Saspigarren agindua

Paxisten lapurretak

Moscu. - "Tass" bezi-zabiltzaleak, Bizkaia'ko itxas-bazterean "Dovitch" eufusiar itxas-ontzi paxisten itxas-lapuren esku jautsi dala, emen du befi.

"Dovitch" geure luñalderako janariak be-teta omen zetozen.

Burugabekeri aundi jo du paxiston auzardia. Itxas-zabiltzalek jaun da jabe egite ofek ondoren lafiak dakar az-te-lik. Beaz-bada laister kontu-emoteko ondorenak.

Barakaldo

UDAZALE TA BABESTUAL-Gaur da azkenengo eguna babestual eta udazaleko euren izenak emon dagozan, uri onetako biztanletzan sartutako. Ra-geta'ko eskoletan egin beaz dabe ori, gozoko amafetarik ordubetara ta iruretatik seiretara aratsaldean.

Sendi-buruak azkenengo adiraxten yakoe. Ta bete eza'p'lagie, zigorpe eza-riak izango dira.

ZERGA.-Udaletxera jo beaz dabe lufeko, artzi ta etxe-zerkari ordain-duteko daukezkan oraindik.

Amagur buru eldu ezik, naitezkan ukariko yakoe.

BIGAREN MALAKO IKASTETXEA.

Egun asko bari idiegiko da ikastetxe onetako multientzat ikastaldia, eta izen-emotegia.

El Escorial'eko bialdu be tanke eta artilleriak auzetik joazala leku ugari irabazi da. Aurera-kada onetan afu da Villanueva del Pardillo efi eta beste etxu ugari inguratu dira laster menperatu-koeran. Paxisten egazkizun etzan ageritu Madrid'en gail.

GUADIX'KO GUDA ONETAN

Guadix. - Alpagatik ez emongo gu-da-onetan.

Paxisten egazkizun Guadix'etik Ba-eza'ra ibiltan dan tren bat bonbardatu eben, baina gonon artan ezeben kaler-erik egin. Bixan bakarik, bildurari eufi ezinda guretariko batzuk ligoeta-lik urtetan, arintsu zauritu ziran.

Tocón de Quencea'ra laregitamaf arti-leru igaro, dira emongo gudarriak euren izkiliak, Geroago beste bi.

Eriaren dionenez paxisten artan da-biltzan asko igaroko dira aukera ona afu ordutxo.

EBRO'EN EGOALDIAN

Sastago. - Katalunyarak paxisten talde bat atzeratu dabe.

Herrera'n egozan in'etarik Lubera gaz jautetu dira. Bertan egozan fa-langetarik igeska jaun ziran. Euren igeskadan izkili ugari laga bezan eta atrapatu euren gaste bat afu ya-koen. Gaste ori Iruña'ko abade ikasle bat da.

Fuenbuena mendia be afu dabe. Al-da onetan zortzi lagun igaro ziran gu-dariak eta Belchite'n bi.

Eurok esan dabenez Lubera artzian sekulako bildur afu yakoe paxistei eta euren igeskadea zaindu eta lagun-tzera urteteko agindu yakoen moro batzuek ukatu egin ziran.

Igeskada onetan amabii el euki ebe-zan.

Nai dabena eginen

Beste estaduakin ondo aituteko uesterik ez dau Alemania'k

Legeak ausi-ala, ibili dabil

London. - "Palo" itxasontziaren go-raberak zirala-eta, estaden artan eba-bagi beaz zan auzia Alemanik bere es-ku atzira, gaizki egiña dala dino, "Manchester Guardian" egunerokoak.

Espana'ko arazu artan saftzeko esku-biderik ez dauka Alemania'k.

Eri-batuko, gertu baten alderdi ba-ten kotarik, gefate ezabilen estaduak erantzuten-zigotarik bere esku artutea ez da bidezko ta ez legezko be.

Beste europar estaduak geldi eta zer

"Txoritxua, gnora

juan zara?

Txori neuria, ene malia,

Nok eiz-zukaz

Bere menbian?

Aspaldituban neure txorija

Etxot ezutzen

Txori-txurua,

Eziago ordurik, aldik eziago

Tamal andiaz,

Malikoz-negaraz

Neure begiak eztozazkanak

Guziz bustia

Eukifen... jex, ezi!

Zer jazo yako txori polifai?

Nora jaun da

Ateakabian?

Itxita danok, zelan emetik,

Zelan egi dau

Igesi olan?

Uri-txaidian Euzkera giti

(Au bai tamala)

Eiñen dalako

Aldendu yak mendietara:

Bertatik nekez

Da etofiko.

Laster Euzkera beipiztuko da,

Jaungu lagun

Euzkadi-eri,

Ta uri dautan. Orduban pozik

Etofikio yut

Txiola abesten.

Guda au amatu efen dautan

Zoriontsuak

Ixango gara:

Euzkadi danoz azke izango da,

Ta geure elatzat

Am Euzkera.

Txori lastana, txori polifai,

Nok eiz-zukaz

Bere menbian?

Oyan bateko bakalduna letz

Pozikio dabil

Euzko-basuan,

Elofio.

GOXABARAN

MENDI-GAIN.

Ixasoetako zoriarrak

Lau arrantzale il

London. - Esocia'ren sarkaldian ekitat gogor bat egonda itxasoa.

Ekitat ofek itxasontzi batzuk atra-pau ebazan eta eue-tarik bat ondo-ratu berak erabilazan lau marifelekaz.

Euzkadi da euzkotarren aberrija

Aleman eta italiarrak legeak apurtu ditue, baña Rusia'kez, españar go-bernuak lendik eukozaan artu-emonak jarraitu besterik egin eztaulako

Alemanak paxistengandik igeska beste gudariekana igaroten dira. - Hitler'ek lapak baño azal gogorrigo dauko. - "Araya-Mendi"ko gixonak eztagoz bildurtuteko. - Austriarrak be asarre alemanekaz. - Txinarrak gudan. - Barrio be ume lapurretak Ameriketa'n. - Beste izparrak.

VLADIVOSTOK'ERA BIDE BARRIA
Moscu.—Iparaldeko itxas-bidean batuna Arhangelsk'etik Vladivostok'era ontziak ari zirela, erailen eta antolatzen ari ziren ari. Rusia'ko Gobernuak.

Beñatizama eldu ezkerreko, lagunak aldira inguruko sorkalderuntz erortzeko berehala izango litzateke ba, bide orri.
Leningrad'ko asileroetan noiz amaituko dagon Stalin ontzi lei-auslerik andienak artuko dau arazo ofi bateta. Arkhangelsk'en ontziarik ontziak ugarituteko beste asilero andi bat egiten ari dira, negua an aien.

PETROLEO BILA
Moscu.—Toiva eta Aniga eretan bita-ko lufaldean, petroleo-eritak aurkitu ditue, ure-bila ari diran langileak.
Lena ibai ondoan, mila oin sakon dago lekukik ari dira petroleo ateratzen. Beteun kilometro laukitu aften dauz meatz leku onak.

ARDI TALDEAK ARTU
Badajoz.—Urti onetako aldeztu-batzo-
rak, Caceres'eko Almodin uritxoan ar-
alde edera afapeu dau.
Zarpireun ardilik gorakoa izan da tal-
da.

GUZURA EI DA
Lisboa.—Atzefiko izparringiak Madera
bletako jazokunetzat difioera ez dala egia
azaldu dau Portugal'eko Gobernuak.
Madera isla edo, ugaftetan ez dago ale-
manik, eta are gixiagoko gudarako gertu-
ko kaitrik alemanen agindupen. Oaf au
egunkari danak argitaduteko agindu dau.

TXINAKO GORABERRIA
Shanghai.—Tsan-Fu'lik oso ife dagoz
gudaroste gofiko mutillak. Gobernu'arenak,
ostera, burni-bideaz batzen urirantz doaz.
Burnibide orri Tsan-Chai'koa dozu.
Atzefitafek arifuz inguratu dagoz, eta
alde egin beaiko dabela uste da.

GERAN GALDU DIRANENTZAT
Londres.—Españak'ko anai-arteko gudan
portafaz joak izan diranentzatzortzi mil-
le pestea dauz batuta Gurutza Gof
orokafean.
Inglaterra'ko dirutan 210.000 libra dira
bidulak.

ESPASAKO GOBERNUAK ZUZENA
TA ERAZOLA
Londres.—Iparaldeko zabaldu daben
osak azaldu dauaz, Valencia'ko Gober-
nuak ezarri osia dau, Espasak'ko gorab-
erak argitu dauz eta agintarien asmuak
agertu-edo egin dauz.
Rusiarafek espasak ezarri lagundu ba
dautse be, eztau ofegaz ifuongo legerik au-
ti. Lendik izan dituen artumekak jafaitu
bañe, ez ditue egin Rusia'ko ta Espasak'ko
Gobernuak.

Alemanak eta italiarrak baziz, bai, legeak
sai ditue ta bidegabe jokatue dabe.
Italdit ofetarik garbi ateraten doguna
auze da: ingeles Gobernu'aren eretrix, Es-
pasak'ko gauzak, eribarrukak dira-ta, ber-
nauale atundu dayezala.

Orreik dira mutillak!

"Araya-Mendi"koak atzerarik ez

Malaga.—Janari-orniketako eritiko
Batzoerak oar bat argitaratu du.
"Araya-Mendi"ko itxas-mutillen keme-
na goratzeaz dagoz, orri: "Cerve-
ra" ta "Canarias" guda-ontziak euren-
ganatzeko jardun eta jardun egin ba-
zioten ere, "Torremolinos" ondartzara-
n.

INGALANDA'REN GERTAKIUNAK
Londres.—Il onen azkenetan Meditera-
neo itxasoan ingalanda guda-ontziak egin-
go daberan maniobretan bederatzit akora-
adu, amala kruzera, iru egazkin erua-
tale eta befogetamaf destroyer ibiliko
dira.

EZTIRA GALDUKO
Roma.—Lastef etofiko da ona Goering
jauna. Uste danex Itali eta Ingalandia'ren
artian egindako itunberatzaz azalpen bat-
erik eskatzen dafok.

1937'KO PARIS'KO ERAKUSKETA
Paris.—1937'ko erakuste nagusirako
Alemani'k egiten daben etxatzen lenengo
afia jarraitaban ipinitu da.

TXIKI BALTZEN LANAK
Londres.—Jalkin danex egazkinak Inga-
landia'ren ordokarizata etxia Madrid'en
epuritu eben egunian Holanda eta Egipto'
luka be zuluata ebezan.

LIBURUAK ZABALTZEN
Santander.—Irakaskintzako liburutegien
ardurez dauko batzordeak aibat liburu-
legi sortu dauz efi txikitzen eta Santan-
der'eko beste batzuk liburutegia orindu dauz.

DIRUTZEA LUZATU
Santander.—Diputazio'ko adiko batza-
rik 1936'ko itxas-ta egoozan dirutzak
luzatzea erabagi dau aurtengorako.

AITA SANTUAREN OSASUNA
Vaticano.—Aita Santua osatzen dau.
Bere osasun egoeria len baño nasayago da.
Otsalaren sasipagienan radiotik itz egin-
go dau mundu gustari bodeinkazitua emo-
ten.

**DOIXAR BATZUK ESPASAR GO-
BERNUAREN GUDA-OISETARA**
IGARO
Madrid.—Arieriak ez du ezer egiten.
Nagieriz sutupa batzuk baño, ez dira
mutzen.

"Casa de Campo"ko ormataraino eldu
gerta eta oratzen ariela ez du antera
gertat. Lateri'afeko gudataldia doixat-
ak, igaro dira.

MADRID UZTUTZEN BEZIZ ERE
Madrid.—Madrid uzutuzen ari dira befiz
ere. Guda-zaingoko artekaritzak erdi-er-
ditik igafi zuan, ori egiaz, guda-onetan
dabiltzanentzat jatekoz ornitza erosoago
zana.

AURE-KONTU LAGIA
Valencia.—Efikalaran gaurko "La Ga-
ceta"n, batzafetan oniritizitako 1937'ra-
ko aure-kontu lagiaran befi ematen du.
Eralguntzarako aure-kontutan, onda-
kiak 5.264.343.631 laufleko agertu dira.
Sartutakoak, 5.274.244.000 laufleko.

TXINAKO MATXINADA GEROAGO
TA ZABALAGO
Nankin.—"Radical" aften, geroago ta
zabalagotzen diran matxinada. Jaurila-
tzak, etengabea, lan eta lan dagi, matxi-
nada baretu dagien gudari-taldeak agindu
gogofak edatuz.

ESPASALDE
Londres.—"Havas" befi-zabaltzaiek
Lateri-Batuatetik (Estados Unidos) aruntz
onuntzka ibili oi diran osagik-taldeak Es-
pasak'atuta dala, esan du. Ipar Amerika,
Mexico ta Brasil'ek ere bertaratze-
ko dirala iragafi du.

ESPASAKO
Marsella.—Rusia'lik zotitzen bi itre-
ontzi erdu dira kai ontera. Danetako gau-
zak dakatz baruan eta Espasak'ko guda.

LAPURETA ENTZUTETSUA
New York.—Urti guxidun ari bat la-
purtu dute uri ontan. Lindberg'en lapur
eta antzokoa irudi du.
Roosvelt lendakariak egintzok erute-
ko ez dogala, agertu du.

NARDAGARIAK
Roma.—Irantzeren Marfukoetako saftza
itunberaren apurteza dala dirudi. Zuzena,
Inglaterra Frantza ta Italiak, irurak bat-
tera lan egitea litzake.

IGESKA DUAZ
Gijon.—Gurtzilen konbentua dagon ta
gurustatik paxistak igeska oafitu dira.
Itxurea dagoner konbenturi ori laga egin
daba ziarto apurtua dagolako.
Orain inguru onetan euken guda oña
Oviedo'ren kale batuan ipini bafko dabe.

TXINATARRAK GUDAN
Nankin.—Wei-Fu'ko konmistaf gra-
dualdik Huang-Lung'eko lau efi irabaz-
tuta lotu dabe gudaketa gogof eta gordi-
nen ondoren.
Ofela Chang'erako bidia zabalik gera-
tzen yake.
Gobernu'aren gudarien egoeria estu-sa-
mafa du.

AUSTRIARRAK BE ASARE ALE
MANTGAZ
Viena.—Austriar izparringiak, batez be
nazifaren aurkakuak latz eta asare idaz-
ten dabe Alemani'aren gura ta ibilerekaz.
Izparring gustiak, katolikoko taftian di-
rafa, espasak paxistekaz batera efi ofek
egin daben saltza ezetzielen dabe.

Orreik dira mutillak!

"Araya-Mendi"koak atzerarik ez

koa artu zuan gure "Araya-Mendi"ko
Ondartzan bertan lura artu zuan.
Paxisten guda - ontziakoko buruak
"Araya-Mendi"koen egiaz minduta,
sutunpaka ari ziran; kalterik, bafia, ez
zuan izan gure itxas-ontziak. Obus
bat ingalanda Bialkuntzara jauzi zan.

INGALANDA IKASTEN
Londres.—Atz, batu zan ingalanda-
ren Gobernu batzafian.
Alemani eta Itali'ek emondako erantzu-
nauk itxasen gogof eta sutu dinardue ja-
kintsuak eta euren ustez ezira ezinak.

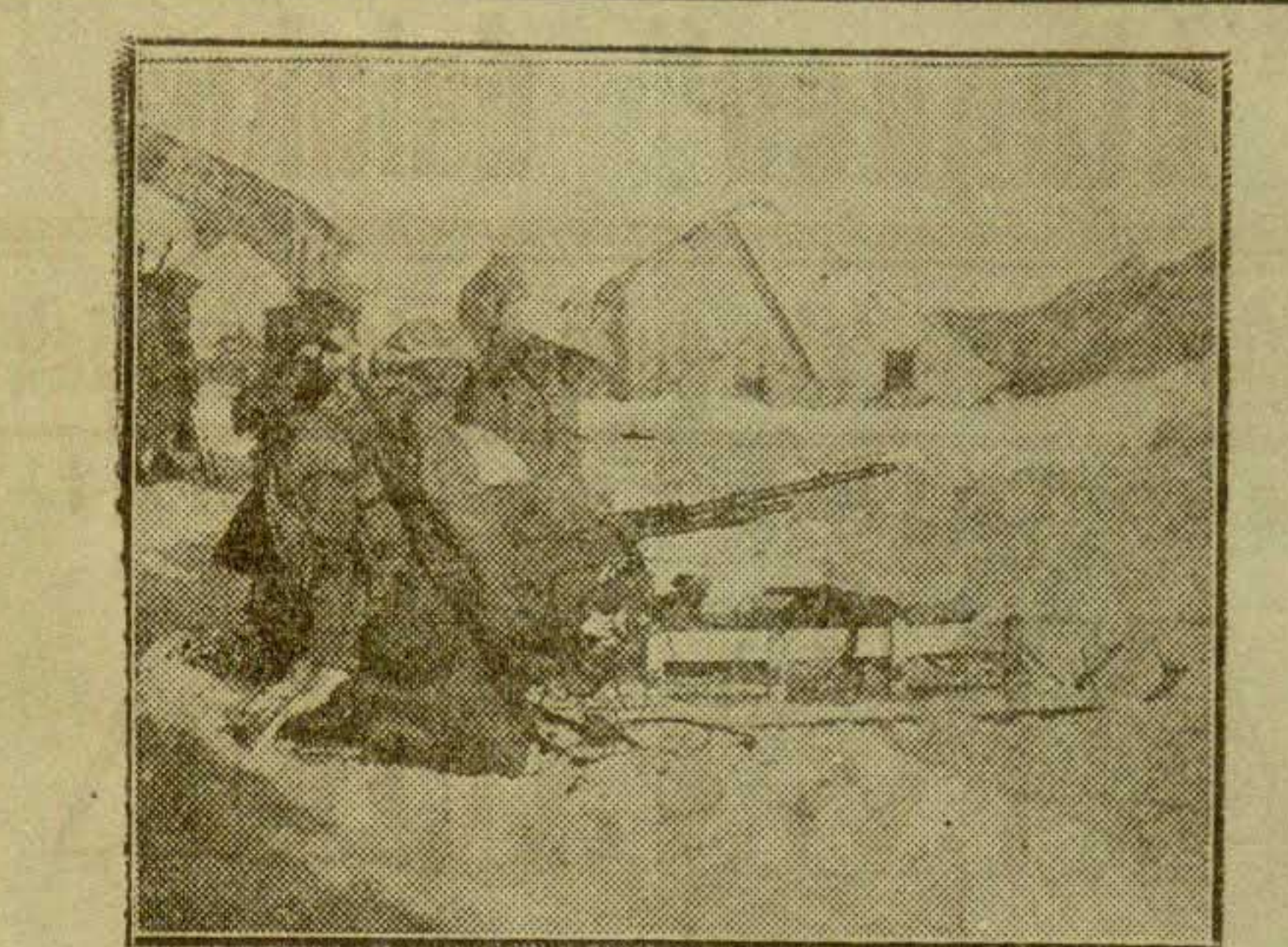
ALMERIA'KO BONBA-SUAGAEAREN
ONDORREN
Almeria.—Paxisten ontziak egin eben
azkeneko bonbardatuan bomba bat Belgi-
ka'ko ordokarizata etxian jauzi zan eta
bigarren bat eskumatat opatsu bateman.
Efi-bafuan kalte giti egin eben.

Cabanella's paxisten keneralaren itzak

Gure buruak birrinduta ikus-
teko unean gagoz

"Paxisten ondamendi gustiaren errua
Sanjurjo'ren eriotzia da"

Madrid.—Cabanella's guda-buru pax-
istek lotzilako 27'gnz, gaur Ma-
ruekos'en bizi dan lagun bati idatzi
zion eskutitza, Paris'ko akeltetxe baten
Espasak' jaurilartzako batek irakuri ta
zati onetxek jaso zituan:
"Zoritxaketo izan 1936'gnko. urtea
ikusiko degu 1937'gnak zer ekaftzen
digan.
Ni, neurez, ez nalt gizon belurdia,
bafia, gaurkorako gofiko gure eskuz
bifinduta egon beaf zuten. Egia, bafia,
geu geure buruak bifinduta ikus-
teko unean gagozala dala esan beaf.
Ereak ez digu lagundu. Sanjurjo'ren
eriotzak neskatu zuan guda. Eztabald
gabe, bera zan Espasak' ta atzefiko ma-
txinadaren buru. Franco jafi zan are-
ordeko Herrera jasolagunak nai zua-
la-ta. Eta orduezkeroz gauzak okef

GUDAKO ZERTZELADA BAT

Lapak baño azal gogorrigo

HITLER UKATUTEN

Paris.—Frantz'etik Berlin'era bialduak
"Hüter"ekin izan zuan jardun-aldian, ba-
nari ezartzen dizkieten asmoak ez dula
inoiz euki, esan zion Hitler'ek ari, eia
Espasak ta Marfukoetako lufaldeentzat
begiramen osua izango dula.
Reich'ko Gobernuak arazo onetan ez du
iritzik, ez du goseregaririk.
Frantze'ko bialduak Paris'era-
ko giroari buruz jardun zuan.

Baltzak, zuriak, gorriak eta oriak

Itxura guzietako moruak

ITXURA GUZIETAKO MORUAK
Londres.—Baleares, Cadiz eta Se-
villa'n, 300 guda-buruz gainera, 1.000
aleman eta 500 italiar sartu dirala,
esau du "Daily Telegraph"ek.
Paris.—"Intransigeant" izparringia-
ri Rabat'etik befi auz bialdu diote:
Marfukoetan, gudari begira, Alema-
nia'k Sidi-Driss itxaspe-ontziat
artu nai du; "Playa Blanca" egazkin
leku egin eta Villa Cisneros'en ere
egazkin leku bat eratu. Ora or Alema-
nia'ren asmoa.

NERE BORDATXOTIK

Bildutako Sortatxoak

Ingande afatsaldea,
Eguzkiaren goxoa bai pozkiaz na-
bari!
Bizkai'ko efi txiki baterako dela du-
telarik araxe noa zuzenki.
Belbij bizkoiari esker, berealako ba-
tez bertaratu naiz. Auren eleizto-
gurea uri paketsu politaren zuzenda-
ri lez. Eltxe txuri apañak abotban bere
apañgari antzo...

Bertako biztanlikak kaletxotan aruntz
onuntzka, izaf nagusiaren printzez ase
asmoz.
Ene... unearren atsegiñ!
Afatsaldeko bostak.
Yaiadja asi ordua.
Sarkaldeko ate zabaletan izaf naga-
sia igaroa dalarik, babex bifa eriko
yendea.
Antzokij polit egoki bat auzef auzef.
Jostafatzarentzat tokirik ez uztaraho.

Atalarte batean gaztedi zoragafi
aren aurera irten beaf nizun: Kantura
eramana baininduten!
Nere saioa egin dut. Ustez egoki xa-
marak abestu ere bal...
Bertso bakoltza amaitzen nuanerako
kezak gafezten ziran nira baitan.
?Gazki oi ote naiz?
?Euren gogozko ote naiz?
?Euzkerarik ez dakitenen aufera
arakafi ote naute?

Gizon egin batzuk inguratu zaizkit:
urtz orniu xamarak aleja...
Gogozko izan nintzenleko agertu
ziran. Zoriondu egin ninduten, eta
nire euzkera, dana ulertu zutela zi-
oten.
Bizkaieraz egiten zerbattegitik sula-
tu nintzan.
"Tamala bafia-zioten-emen "Ba-
sari" euneko iruk ez dakije euzkerik,
eta abestu dozuan bafirik ez dabe ba-
pe". "Oso galdunak gagoz!"

Antzokitik lau pausora edaritegi bat.
Garagardo pikat artu beaf zala-ta
antze-saftu arazi ninduten.
Maj guziak agure zafez betetrik zeu-
den. Batzuk yakoon, besteak begira.
Guzien artean ikuntza bat ordea:
euzkera, euzkera utsa.

Auek-nion nik nereko-abertza-
tasuna ezagutze-ko zoririk izan ez du-
tenak dituk beaf bada, ta beaf bada
bere etsaiek.
Alare auek abendaren ezaugaririk
bikañena espasfian zerabilkitiek. euz-
keraz oldozten ditiek, euzkeraz bizi di-
tiek, eta abertzaletasunak bultzata edo
anzokira joan dan gaztediari euzke-
raz edo griegoaz egin berdin duk.
Taberna ontan bildu dan zar jendea
ta kidekoak bizian artetik agurtzen di-
rianean, euzkera ere efi ontatik agur-
tua izango duk.
Batzokia beteketo izango gafeztu beaf
bada. Atzefi eia izango duk ordea
etxeokandere.
Bitarrean, barnako aulki zarafak
izango dituk an ezartzen ziran aiton
zar euzkaldunen oroitza.

Bilbao'ko izparringiak diñuena

"Euzkadi"

Sarasua'taf juri'ren idazlan eder bat
argititzen dau izparringi onek lenengo
zefendan.

"El imperio de los muertos" deritxo
idazlan on. Eta len naustasunaren
ixenaz, paxisten aundi-gureak soñuri-
ko bidebakokeriak agertuten dauz.

Espasak' paxisten paxistetasuna go-
gai bakua dala diño. Espasak' paxisten
artian uafutuen dana, auz bakafik ei-
da, ba: txirukandik urun bixi guria.
Edu argijago esanda: txiruen gotik
agertu guria.

Rosenberg dolat afilosofoak be-
yezuten dauanaren aurka jafiaz, idaz-
liak olantxe esaten dau: erailtzele za-
na, eztaba berezku, odoletik datorana
eztaba, irakastolatik datorana bafio.
Eta agerpen onegaz esan gura dauana,
auze da: karlatzak edo paxistak, euren
nagosiñtasuna sendotuteko, areyuek
erailteko irakastolea daukela.

Eta gard ori sendotuteko, Solano an-
daluzitaf karlatz nagusitak oguzi izan
ebazan itzak idazten dauz: "Nuestro
ofrenda a España, los cadáveres de la
"canalla roja" (?). Edo euzkeraz esan-
da: "Guk Espasak'ri dagitsagun opal-
bena, "gofi zitelen" (?) itzak dira".

Eta aufera jafatubaz, 1934-1935'kar-
eneko matxinadea bide zala Asturias'n
ixan ziran erailketetaz Lopez Otxoa
keneralak oguzi izan ebazan itz onek
agertuten daukuz: "Mi mayor alegría
fue contemplar los cadáveres de la ju-
ventud roja en las calles de Oviedo.
Solamente un pensamiento surgió en
mi mente: España comenzaba a puri-
ficarse". Gure euzkera kutsugera itxu-
lila, Lopez Otxoa paxistaren itz orek,
auze esango daukute: "Nire pozik
aundjena, gastadi gortieren jlotzak
Oviedo'ko txaidietan ikusita izan zan.
Ene aldimenjan oldozkun bakaf auz
soñu zan: Espasak garbituten sai da".

Eta amaitzeko, idazliak olantxe
itanduten dau: "Paxistak, Espasak,
izer egin gura ete-dabe? Euren eten
bako atzerakadak ezagututen doguz-
diño. Ikusten ezoguna, bafia, beste au
da: zelako asmuak dabezan...

"Tierra Vasca"

Izparringi onek bere lenengo zefen-
dan, Euzkadi'ren azkatasunatzaz "El
Liberal" izparringiak aurtemin idatzi
ebenari erantuten dauza.

Eta abertzen azkatasunatzaz "El Li-
beral"ek daukan irizpidia, Gil Robles,
Cánovas del Castillo, Segura janzko-
duna ta beste espasak batzubetakaz
bardinduten dau.

"El Liberal" izparringijaren ausafke-
ria, ausarkeri aundijegitatz esen dau.
Euzkadi'ren azkatasunaren areyo-an-
tzo belafija erlutsi daben "El Libe-
ral" izparringiri "Tierra Vasca", k esa-
ten dauz. Eia Gil Robles, Cánovas del
Castillo ta Segura kardenalaren gardi-
jak azkatasun-azul onetan bardinduta
imintia be edeto daguala esan bafian
gagoz. "El Liberal" be, ba, Euzkadi'
ren jopu-lotafirik azkatu baf diran-
nau, Segura kardenalagafokukin bat-
zen dakijana izan da, ta da. Eta ori,
ezeskarfija da. Askaltzale-bidez begira-
tuen ba-yako, bafiz, ingurafija be
baf.

"La Gaceta del Norte"

"Lo que hay que tener en cuenta"
ixenpurtuten dau lenengo zefendako
idazlana.
Ixenpurtu ofegaz esan gura dauana,
auze dala esan leike: gauza bat egiten
guazaguan, urunera begiratu baf do-
gula, egitera guazaguan ondorenak
ikusteko.

Azenengo aldiz egazkiñak etofi zi-
ranian, norberaren inguru-birara bafio
begiraturen eztafikjenak egin izan eb-
azan okerfijarik txatatz esen dauz.
Euzkadi'ko Jaurilartzaren idazkijari
aretaz begiratu baf yakela diño.

Efi zeyak saftian argibiderik eztaul.
kalako, aurilartzak batek ikusi leiken
beste ikusteko ziño ez ei-dau itaten.
Eta ori dala-ta, zintzotasunez betetrik
agertuten dan Jaurilartz'ek dagijana,
ontzi artu baf dala, zer egin baf dan
onduen dakijana be bera dala-ta.

Norberen eskutik zuzutza afituta
Epalakitzaren ardurafe dagozan az-
tutan saftzari, txart, deritxo. Ouzko
ausarkeriari galtzetsi egiten dauz.
Agintieren zuzentasuna, ostera, gora-
tsi. Zuzentasunez begiraturen ikasfita
dagozan irizpidia be, orixe dala uste
dogu: buru-arrinkerik gaitzetsi ta ar-
duradunen zentzuna goretzia.

Laterri Batzaren batzarra

Jardun-gayak

Ginebra.—Il onen 21'an Laterri Ba-
tzak' egingo daben batzafian frantz-
taf eritxoz itxasontziak eta beste
batek alkar jo dabe Tamesis ibayan.
Lenengo ontzi ori berialako baten on-
doratu zan eta ibilidala bat egiten ebi-
ltzan sagoi frantzetaf ito dira.

Batzaf-gai ixango dira bafia lan-
ga yak eta izan lej Espasak'ko gudea aita
tutia.

BAZARI

ARIZTIMUSO GUDASALEKO GUDARI TALDETAKU BAT

Inglaterra'ko laboristak "bloqueo" dalakoa eskatutia erabagi dabe

Alemanaren ontzirik ederrenak España aldian.- Madrid'eko guda-oñetan paxistak ixilik.-Italiarren urria espaniar paxistei?

Euzko guda-oñetan zarata nai ta ezer ez

ALEMANAK UGARI MELILLA'N

Paris.—Espanaren menpeko Maruekoetan alemanak darabildak. Ibilera kaz estu ta larri darabildak izapirgiz. Alemanen ibiliden ikutua alde orotari bakarrik, ez, planizaren menpe dagozan moruakaraño be eldu da.

Ceuta'n lengoa ganera, beste babes leku ta aterpeak, elduko diran aleman geyagontzako egiten diarduek-a, ba dabe zeri estutu.

Espanar Maruekoetan, alemanentzat gudaletxiak egitez, France'ko espaniar paxistak bere asafeg agertu dautsala, leku onetik jakin dogu.

Melilla'ko izapirak d'hoenez, aleman gudaletxiak eldu dira, mota guztitako izkizuz, ta uriko gudaletxiak gelditu dira.

ALEMANEN ONTZIAK ESPAÑA ALDEAN

Londres.—Alemanen guda-ontzi onenak España aldeko itxasotetan da biltzale d'hoenez emengo izapirgiz.

ARTILERIA GOGOR ALDE BETAN

Madrid.—Urti onen aldeztatzakoz atzo goizean emon eben oafrik ibanez, gureko gabaz alde bietako kanoiak gogor eta luzaro ekin eutsen. Eraklarenak ez eutsen edozelako erantzuna emon paxistek.

Ori gorabera, etzan ezetarik alda kuantzari izan buruka mugelan.

Aterioen atze bakunak gaitz erag. tzuin eutsen eraklaren, izildueziar. Osterantzean ezer ez.

FRANCO ZARATAKA

Paris.—Monekoetan alemanak da gozama guzur bitibila dala autortu dau Franco'k.

Salamancat'ik elda da bari ori. Pipera bafu serguaz esan el dau gahera.

MADRIDEN ARERIORIK EZ

Madrid.—A'k, ota eta gurmia atzo ko egunez.

Bakia guda onik geyenetan. Gobernuaren gudaletxiak tokak gogotzen ibili dira. Iveria artu eban zigoraz eskarmentu degoa esan bai. Guda on onenat'ik zaurita asko eruan bafu izan da.

ERANTZUNAREN BARRIKAZ

Berlin.—Inglaterra'ko agendako itau nari emongo; yakon erantzunaren ta frikiz eldeko emengo politika-atzo ketan.

BAKIA GATZKATU BIAR DA

"Mundo Obrero" izapirgizak atzo ko Valencian irarle dagonak kizkita ko idazlan sakonien d'ho gahera ta bakia gatzkatu bafu dala.

"Gudea sortuko bafu izkizuz, ba lafik España ondorenak jazan biarko leueza. Paxisten zitalkerien menpe jausteko afskun dagozan ori eta gizon gusien biarkuna alkatatza ean egitera. Orixe da gudearen itzala aldanduteko bide bakara.

Estututen asi dira

Frantze'ko gobernuak gudateraro gertu dauz bere gudalburuak

Madrid.—"Claridad" izapirgizak atzo ko Valencian irarle dagonak kizkita ko idazlan sakonien d'ho gahera ta bakia gatzkatu bafu dala.

Francio'ko jaurikarizta edo Gobernuak, Urti Berietako balmenaz aldenduta zeuden, gudaletxi buru guzian lenbalden gudaletxiak batzoko agindua eman die. Gudalburuok egazkinez asi dira agindutako lekuetara aurkezte.

ERIAN BIXITZEA JOKATZEN DA

"Gure gudea, d'ho "Informaciones," el efiarteko gudan biurtu da. Erian bixitzea jokatzen dan una eldu da." Guk, aida te barik, epelune barik eta atzeratzena barik egindakari lotuta bixi gurea, erian bixitzearen gitzdun diran atzeratzen eurenari lotuko dirala uste dogu.

ZEGAITIK?

"C. N. T."k itanduten dau: "Zegaitik estuten eta dira orain Frantze eta Inglaterra?"

ELOKEOA NAI DA BE

Len'nes.—Espana aldeko itxaso guztia eta Portugal'koak bere bai, blokeo dalakoz estuta ezartea eskatu dautse Inglaterra gobernuari emengo laborista aldarrik.

Espana'ko gudean atzeratzen esku artutua lenbalden amitu dedin biderik egokiera orke dala uste bai dabe.

Blokeo ori, ingeles ontziak eta Frantze'koak agingo leueki, antza.

PAXISTAK URE BILA

Paris.—Espana'ko arifrik arin bialdu el d'ho gudaletxi izkizuz ondo onduka, espaniar paxisten laguntzat. Jun kan laren 17'gn. koreo bafu azi bide zan. Genova, Gibraltar eta Sevilla bitartean, bafu italiar ontziak.

Ontzi onen urteyera atzeratua izan zan, karka berarizkoa atzeko. Bafu izkizuz bat zan ori. Ta neufi, tzuin eta bera eroateko artu zituzten neufi-tatik, paxisten uria zala dirudi.

Euzko guda-oñetan

Zaratea nai ta ezer ez

Kañoi otsak atzo euzko guda-oñetan.

Goxian goiz Ubidea-Otxandijo guda-oñetan arerioaren kañoiak iru edo lau daunbada egin eben, bafu guriak erantzutea asi ordukoze ixilduta eta amataula geratu ziran.

Lekeitio aldeko guda oñetan be arerioak zaratea atara gura izan dau eta artilleriari keyak ateraten asi da, guriak bildurtu eta ikarututa esku-tau eta gordeko ziran urtez, bafu alde oñetan be erantzuna laster eta zoli ixanda eta paxista zarata-zaliak ixilik lotu dira.

Beste guda onetan oargafi gutxi. Egutero ixaten diran tiro banakak, besterik ez.

Gaur be bakia egon dala esan biarko.

"URTZAGO", NABAR-NIZERA

Euzkel-izapirgiz onetako idazlia dan "Urtzago" argia, Nabariz'era juan da. Ondo ibili, ta azkar etori.

"KOENIGSBERG"

Dojstaren guda-ixontzi onek, bafu be buruba agertu dau. Ferro'dik Gijon'eruntz egin el zan, "Marta Junquera" ixontziko ixontzi-langiljak Gijon'era eruteko.

Eta entzun doguentz, ila onen 3'gn-fanen "Marta Junquera" ixontzijek jabetu zan "Koenigsberg" dojstaren guda-ixontzijek, indar-bidez itxas-lapuf-an, tzo espe artu izan ebazan ixontzi-langiljak, atzera itxuli el dauz. Eta itxulize ori, Ruiz Olazaran'i iradotsez iragari eutsenonak, dojstara, olantxe erantzun el-eutsen: "Lenengo ostetazuna dagerizubet bafu be. Langilien itxulpena bakarik, etxat naikua. "Marta Junquera" zeuben menpe eukitiek, ba, oker dagan egintza sendotura gura ixatia da. Beraz, "Marta Junquera," ren itxulpena dasketizubet, ixontzi ori España'ko benetako efiak-jaur-litzaren galako."

LUE GEYAGO BIAR EL DABE

Dojstafak eta italiar, euren lutan bixi al-ixateko bafu geyago el-dira. Eta bixiko ba-dira, bixi, luf geyago biar el-dabe.

Eta eukak estauken luf ori, izelan eukendun-?

Eurenak eziran lufakaz jabetuteko bida, Mussolini eta Hitler'ek idoro dabe. Idoro izan daben bide ori ezagututen eztabenik eztago, bariz.

Bide ori onduen erakutsi izan eukuna, Mussolini'n Abisinia'ratutia izan zan: guda-izkizubak artu, ta indar-bidez abisinia'taren lufakaz jabetutia.

Mussolini'k aukeratu izan eban bide ori, j'kistaf-bida ezitza? Ba-ileke, ez ixatia. Kistaf-bidaren antzik eza-datu be, bafu, "katolik" eredu jez agertuten diran batek bafu geyagok txalotu izan dau. Eta ez Italia'k bakarrik, emen berton be, lapuf-bide ori txalotu izan dabenak, askotzu izan dira-ta.

Mussolini'k Abisinia'ra juanaz erakutsi izan eban lapufetarako bida, bere ondorenak izan dauz. Dojstafak Marruecos' en egin gura dabena be, ba, bafu dala.

Eta ez egin gura dabena bakarik, egin dabena be, bide bardinetik dabilzan lapufak egiten dabena dala.

Dojstafak, Riffetik daruezan miatzak,

noenak dira? Nok saldu izan dautsiez? Nori ordaindu dautsiez? Ofa, of, lapufeta utza. Ofa, of, indar-bidez, izkizubetan indaz dojstafak egun argitan egiten daben lapufeta lotsagarria ta iguingarria. Eta alan be, ogi-gose dan txiro bat bibrako ogia ostuten ikusi-ekero, eskubak lotuta txapel-okefen erdian espetxera eruteko aginduko leuekiak, dojstafan lapufeta aundijak txaloka onesten dabez. Batzuben kistafasunaren ustela, irakurle...!

Italiar eta dojstafak egiten dabena, bafu, eukak bixiteko beste luf estaukielako el-da...

Eta ogi-gose dan txiruak ostu izan daben librako ogia, j'zegatik izan el-da...? Kistaf-antzo agertuten guran askoren kistaf-antzo bafu ustelagorik, ezer bez. Eukisun altsaburen bafuak betetako egintza altsaburen ta erakilete be, txaloka guratuten doguz. Eta ordez, txiro biastubaren lapufetari txikijena be, zigorik zigorenaz, zigotau... Parixetaz batzuk bafu ezakara!

GEORIK

"Afugain", idazle ezaguna, gexorik aurkitzen dala esan dautsue.

Ainbat lastefen osatuko al-da, euzkel idazlan osasuna bafu dala.

"Ogionpe" euzkel-idazlia be, egutun oerututa aurkitzen dala jakin dogu. Oneri be, opalmen bafu egiten dautsue: ainbat lastefen osatu dedila.

"EGUNA" LABURDI'N

Franco'ren jarraitzaileak eta Lapurdi'ko izparringiak

Lapurdi'ko izparringiz diran "Euskalduna" eta "Le Courrier" urte guztian argititzen badira ere, egiz, autarki garetariko bakarrik dira sortuak. Ezeratze noski nere ezate onetaz arituko, aizkopen idakiztuzan, beren jaun ta jabe dan Barren de Lespee "ospatuz" esagute dezuten da, Lapurdi'ko euzkel izparringi batzen da, "Le Courrier" befiz Gipuzkoa'n "La Constancia" bezela dala ezanekin uste det aski dala. Au Olazabalen diruz bezela, u Lespee aundikaren diru idazte bide el da.

Aberatza eta zafontze pufukutua izan Lespee, zer ezanik ez bere almen guztian, Franco eta bere jarraitzailek aldele itxutua dala. Eta ez gutxi kostata gahera, bere bi izparringi, berbi, etxe, irat (emisor) dena "nationalistes espagnols" deritzan espaniatarizat.

Fasistak Donostia art uzute, eta ai tan zan. Donostia bezela Bilbao ere eta gero... gerokoak artizan jafaituko zutela uste noski eta oso gura polita bururatu zituzten. Baita egin erasi ere. Donibane Loizun "Le Courrier"eko idazkolea atarian España'ko mapa aundi bat jafu alde gus-tia ofatzen osia ikuf gori batzuk eta Zarurak besteak. Fasistak Azpeti eta Zarurak izuten? Kendu ikuf goria eta ipini bere ordez txuria. Eta onela gezur eta abarkein jardun dira pixkat. Bañon Madrid'en egun batez esfi zuten ikuf txuria kendu bafu izan zuten eskeros... oneskero ofatzak ordoitua izango dir la nik uste.

"Le Courrier" izparringi txiroa benetan. Ez noski diruz, izparringi bezela bafu. E'ko izparringi, aur'iki arteko jun etof, eskutza eta beste onelako lau edo bost txorakeri eta, jakina, autark'iko antolatze lana, aspijana. Au izan du da orain arte "Le Courrier". Emengo eta España'ko araso oek asi ziran eskerozik befiz, "el servicio de España" iafu zagu. Donibane patxara edefian bizi diran espaniar mundikien konsolagari, Nik ez dakin oneskero zenbat ariak Madrid eta Bilbao beren eskutian eroriak diran. Bañan ez lezagu lotutu iz gutxitan ean leikena. Donostia "Unidad" ("El Día" irakorlan), "La Voz de España" ("La Voz de Guipuzcoa") eta "Diario Vasco" k diotena prantzes iskuztara biurtzen ditula izparringi onek, Juanena Donostia'kua biurtzale izanik.

"Euskalduna" asterokak befiz idazki oik berak euskeratzen ditula ezanakin bafu d'ho gura ezana dogala, bafu ez, ez bafu ori tamalena. Tamalena da gezurteko befiz oien tartean, euzkel mitasun irudia asaltzen dala. Obeto ezateko arkume lafu azpian otzua dogala, Neonek ikusi izandu det izparringi orlan: "Maita leien jaungoikua eta gero euskuara zure mintzoa", eta aldamenian "España'ko gortien erakilek:

"Euskera, jalgi adi kanpora"

Goraz'ko efi
Benedika dedila
Euskarari eman diyo
Behaf duon tortura
(Detxepare, 1545'g. urtian.)

Lengo egunian idatzi guban gure ezker edefa atxilotuta, espetxerata daukagula. Orain bostem urte dirala be zokoratuta, basterfuta, guztiz ez ezaguna bafu litzan eguan gure mendji ta basuetan. Argitara urten eta eguzkitan ibilen be ez zan ausartuten, baketsu beti, bafu kikilduta letz aurkituten zan.

Otsaren oisaz sukalde-bila debilaren umetxu-antzo edo lotsaren lotsaz ze ta txaidietatik igeska dabilaren neskatila lez, gure euzkera edefa be sukalde-bastafaren ostenduten zan ze ta txaide zaratzubetarik iges egiten eban. Ba-ziran, bafu, neskatil polietaren jafayan ebilzan mafele sutsu ta argiak. Eufetarik, batek, gaste ta lerdena bera, kukufukututa ikusi dau euzkera etxeko eskarlatan, eta inok ordurafte susmaz ez-do dauzan edefasunak beragan uarturik ots eta diadaf dagito: "Euskara, yalgi adi kanpora."

Jalgi adi, urten egiz eure bastef ofetarik: atof argitara, atof eguzkitara. Argitara dan pozkarituba, eguzkija dan atse-gingarria! "Euskara, yalgi adi kanpora."

Goraz'ko efi
Benedika dedila.

Onetsija beti Garaz'ko urtixuba, goral-duba beti, amaibak egutetan aintzalduba izan dedila. Edefak dira Garaz'ko zela-yak, lefedenak dira bere inguruko mendiak, polifak bertako etxe zuti euzko-erazko leyo-utzi orleakaz, bafu ori bafu ohea dan gantzea dau. Garaz'ko semiak bijot garbi ta gogo aundikuak dira; Garaz'ko semiak asmo gogof eta erabagi sendiak dabez, ori be, bafu ez da gustija, beste gantza bat da Garaz'ko efiari ospe ta entzulia emongo dautsua. Garaz'ko efiak izkera bat dauka, gizonen oldorkun eta

gurarijak agertzen dauzan izkera, zelai-mendijen edefasunak abestuten dauzan izkera, alkat-alkafekin lotu ta estututen dauzan izkera; Euzkera, Euskara.

Euskarari eman diyo
Behaf duon tortura
Goraz'ko efi
Benedika dedila.

"Euskara, yalgi adi kanpora."
(Jafaitzeko.)

URTZAGO

Bermeo'tik

Biotz andiko kistaf-betia txiroen eufakia, afokeririk inoiz ez dozun jakintsu adin argia. Edonon eta Edozeñeri azalduagaz egia; gaitz eginare bidufik gabe dago zure arpegia euzkotafari, nok emon dautsua, zulako lendakaria?

Urte askotan ostikopian beti langile txirua, gose zilalak amufaturik bide txaretik darua. Anda merio askok galdu dau! O! Kistafasun berua; ofeik aberats biotz bakunak daukela onen eufu... oker guztia zuzenduteko eldu ete-da ordue?

Efi ta itxaso, solo ta baso, aberatsaren eskuan, eta txiruak makilapian txakurak geraldunak. Azalez dira katolikak Judas dabile kolkan; Eufu gara jausten bagara bafu oñen eskuan, Joseba Andoni au zuzentzeo oraintxe zagoz lekuan.

Aguf bero bat Joseba Andoal damozu neure bijotzak, entzun ondoren mundua-ziaf zuk esan dozuzan itzak. Azaldu dozuz guda zifalen ate ixileko giltzak, bafu ze asmo darabilen be gure aurka aberatsak, au ikusiaz jakitun gara zer ein biagun bakotzak.

Aguf, urte-zaf mailkoz betia ta ainbeste euzko-gudari, bafu ohea izaz daiguntzat eskatu gure Jaunari. Euzkera ototz eta mintzatu bafu idatzi ugari; euzko-janzkija emon dayogun euzkeldun sortu danari, gorputzik bako arimia da euzkera bako Euzkadi.

UTARE.

Bizkai'ko Erri-Epaitegian

Epaileak bizi guztirako zigorra leporatu nai izan-arren, Batzarrak azke utzi zuan epaiperatua.

Bizkaiko Efi Epaitegian, Aizpurua ta Iriarte'ko Koldobikaren aurkako auzia aztertuta ta erabakitze, Epaile Batzarrak osotik batu zan.

Epaile, Gomendio jaunak eta aldeko itzleri Saens'tar Josu jaunak egin zuzan.

Ona omen epileak azaldutakoa: Lenengo. — Aizpurua ta Iriarte'ko Koldobika, Artilleriako gudari, 3'gn. Gudaldekoka, Donostiako zaintzako, gaur epaiperatua, Santa Barbara'ko zaintzarako izentua, Erriarte'k bertan eta Donostia ufean dagoana.

Irailako 12'gnez, andik aldenteko agindua jaso. Donostiara joan zan. Donostia uztuzten, zegoen gudari, Donostia guztiz alde egiten. Gudari au, bere gudaldea Donostian ez zegoala ta, bertan gelditu zan. Geroago, pa-

xistakin batera Lotzilikako irugafen arte gure aurka jardun du. Lotzilikako irugafen, Nafaretako. Guda-oñean, atxilotu egin zuten.

Bigaren. — Agiriok, Gude-Zuzentza-Araudiak 22'gnko. atalburuko lenengo zenbakian erudun etzitzen dituan gaitzintzak dargete.

Irugaren. — Nere esanaren alde auzari dagokion idatzi-agiria dakart; lru-kufi dezatela emen bertan amafuga-fen orlan idatzita dagon urutidatza.

Ori d'ho bide, Epaile Maiari, nere erabaki idatzita ontzat eman dezala, eskatzen d'ot, 1935'gnko. Garilako 25'gnko. aginduko 15 atalari dagokion arazoa amaitutzat emanaz.

Agerpen ondoren, epaiperatugaren aldekoak alegia, Batzarrak do-batez, epaiperatunak ez dugula eufu-eta, azke utzi du.

GUDALDIKO ERAGOSPENAK GORA-BERA GURE BASERITARAK, ESNI, EKARI DAKARE